

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОГО СОЦІОКУЛЬТУРНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Статтю присвячено визначенню поняття “іншомовне соціокультурне навчальне середовище” та його змісту; обґрунтуванню доцільності та ефективності формування такого середовища.

Ключові слова: іншомовне соціокультурне навчальне середовище, принципи добору, структурування соціокультурного матеріалу, форми засвоєння, іншомовна соціокультурна компетентність, підручник, навчальна програма.

Постановка проблеми: На сьогодні в українській системі мовної освіти відбулися значні позитивні зміни як в організаційному, так і в змістовому аспектах. Істотно змінився соціокультурний контекст навчання іноземних мов. Формування та вдосконалення в учнів іншомовної соціокультурної компетентності в середній школі спрямовано на розвиток здібностей орієнтуватися в соціокультурних аспектах життєдіяльності людей в країнах, мова яких вивчається; адаптацію до спілкування в іншомовному оточенні, розуміння необхідності слідувати традиційним канонам ввічливості; оволодіння засобами представлення рідної країни в іншомовному середовищі. Такі зміни, зокрема, вимагають визначення нових підходів до добору та впорядкування змісту іншомовного соціокультурного матеріалу, який відображається в підручнику як основному засобі навчання. А це, у свою чергу, сприятиме оптимізації навчально-виховного процесу загалом.

Аналіз досліджень і публікацій: Поняттю та змісту навчального/освітнього середовища, питанням його моделювання присвячені роботи Л.С. Виготського, С.Л. Рубінштейна, В.А. Ясвіна, Ю.С. Мануйлова, В.В. Рубцова, В.І. Слободчикова, В.Р. Ільченка, Н.Б. Крилова, М.М. Князева, А.В. Іванова, Т.В. Сігиди, В.В. Лапінського, А.В. Хуторського та багато інших. Принципи добору змісту освіти та навчання, зокрема навчального матеріалу, вивчалися та розроблялися такими вченими, як В.В. Краєвський, О.К. Корсакова, С.Є. Трубачова та ін., принципи добору іншомовного навчального матеріалу розробляли, уточнювали та оновлювали А.С. Гембарук, В.Г. Редько та інші. Формування іншомовної соціокультурної компетентності досліджували у своїх роботах О.О. Першукова, І.А. Воробйова, В.О. Калінін та ряд інших науковців сучасності. Однак, дослідження питання щодо створення іншомовного соціокультурного навчального середовища учнів основної школи, яке б було спрямоване на добір соціокультурних одиниць та їх структурування в межах певної сфери спілкування та навчальних років згідно з чинною навчальною програмою з іноземної мови, а також визначення оптимальних форм засвоєння такого соціокультурного змісту для учнів основної школи, поки що не мали місця в сучасній педагогічній науці.

Метою статті є визначення поняття “іншомовного соціокультурного навчального середовища” та його змісту, обґрунтування доцільності та ефективності створення такого середовища.

Виклад основного матеріалу: Визначення терміну “іншомовне соціокультурне навчальне середовище” потребує розгляду поняття “навчального середовища”, яке вже існує в педагогічній науці. Важливо сказати, що сучасний інтерес до проблеми навчального середовища відображає прагнення гуманізувати освіту, побудувати педагогічні відносини, опираючись не на прямий вплив на дітей, а на опосередкований вплив, через організацію простору розвитку дитини, насичуючи її культурним змістом.

Загалом, у сучасній педагогічній науці навчальне середовище трактується як *штучно побудована система, структура та складові якої створюють необхідні умови для досягнення цілей навчально-виховного процесу* [1; 2; 3].

Між тим, у різні часи та на сьогодні науковці виділяють окремі елементи або складові навчального середовища як основні, що відіграють провідну роль у навчально-виховному процесі, тим самим створюючи різні моделі навчального середовища та розробляючи певні підходи до трактування цього поняття. Так, виділяють еколого-особистісну, комунікативно-орієнтовану, антрополого-психологічну, психодидактичну, екопсихологічну, культурологічну модель навчального середовища. В інших дослідженнях автори узагальнюють різні елементи навчального середовища та об'єднують їх в блоки чи компоненти. Так, у В.В. Шапкіна це ціннісно-цільовий, програмно-методичний, інформаційно-знаннєвий, комунікативний, технологічний блоки [4]; у В.А. Ясвіна – просторово-предметний компонент (приміщення для занять, прилеглі до нього території), соціальний (характер взаємодій суб'єктів навчальної діяльності), психодидактичний компонент (зміст і методи навчання, обумовлені метою і завданнями навчального процесу) [5, с.38]. Незважаючи на різні моделі навчального середовища та підходи до визначення цього поняття, науковці визначають єдиний його зміст. Так, основними його складовими є:

- зміст освіти, який визначається стандартом освіти;
- матеріальна база школи (кабінети, виробничі ділянки, майданчики дозвілля тощо);
- початково-методичне забезпечення (програми, підручники, зошити, методичні посібники для вчителів, посібники на електронних носіях, відеофільми);
- взаємовідносини учнів, учителів, батьків [3; 7, с.45].

Проаналізувавши дослідження ряду авторів, присвячених навчальному середовищу (Ю.О. Жук, О.Г. Ільченка, Т.В. Сігиди, В.В. Лапінського та ін.), можемо визначити, що воно охоплює систему або сукупність ключових факторів – матеріальних, просторово-предметних, соціальних; міжособистісних відносин, які визначають освіту та розвиток людини. Всі ці фактори взаємопов'язані, вони доповнюють, збагачують один одного та впливають на кожного суб'єкта навчального середовища.

Зазначимо, що термін “соціокультурне середовище” широко використовується на сьогодні в педагогічній науці та визначається як сукупність суспільних, матеріальних, природних умов, в яких протікає діяльність людини та колективів чи груп людей, як соціально-побутові умови, що оточують цю людину або обумовлюють організацію людей в такі колективи чи групи [8, с.460].

Між тим, ми розглядаємо термін “соціокультурного” у визначенні іншомовного соціокультурного навчального середовища (далі ІСНС) не з позиції просторової площини, що має свої межі, а з позиції культурологічного підходу до навчання іноземної мови, що має на меті – підвищення ефективності здійснення комунікативних намірів учнів у контексті діалогу культур, тобто міжкультурної комунікації під час вивчення іноземної мови. Відтак, основним важелем, яким ми керуємось у визначенні терміну “іншомовне соціокультурне навчальне середовище” – це зміст іншомовної соціокультурної компетентності. Так, іншомовна соціокультурна компетентність (далі ІСКК) – це володіння знаннями про іншомовну та рідну культуру, а також вміння та навички їх використання в іншомовній міжкультурній комунікації (згідно з І.А. Воробійовою, Р.О. Гришковою, В.О. Калініним та іншими сучасними науковцями). Опираючись на таке визначення та трактування поняття “навчального середовища” [1; 2; 3], вважаємо, що *іншомовне соціокультурне навчальне середовище – це спеціально створена система умов, спрямованих на таку організацію навчально-виховного процесу, яка є оптимальною для ефективного оволодіння соціокультурних знань, умінь та навичок іншомовної міжкультурної комунікації тих, хто навчається*. Основними складовими такого ІСНС є:

- добір соціокультурних одиниць, що складатимуть соціокультурний мінімум для певної тематики спілкування згідно з чинною програмою;
- організація (структурування) цієї інформації в межах навчальних років, зокрема, основної школи;
- визначення оптимальних форм засвоєння такого соціокультурного змісту.

Окрім цього, таке середовище, як і будь-яке інше навчальне середовище, включає в себе стратегії, форми, методи навчання, форми взаємодії між учасниками освітнього процесу, засоби навчання, в яких буде реалізовуватись соціокультурний зміст навчального матеріалу, форми його подання та реалізації іншомовної соціокультурної інформації.

Ураховуючи комплексний підхід до структури створюваного нами середовища для учнів основної школи, вважаємо, що ***ІСНС учнів основної школи – це спеціально створена система умов, спрямованих на підвищення ефективності оволодіння СК знаннями, вміннями та навичками міжкультурної комунікації під час навчання іноземної мови учнів основної школи, яка забезпечується: створенням та структуруванням іншомовного СК мінімуму в межах сфер спілкування та навчальних років, обумовленого змістом освіти, метою та завданнями навчально-виховного процесу; оптимальними видами засвоєння такого змісту; формами його подання в засобах навчання; методами та формами навчання; суб'єктами навчально-виховного процесу.***

На цьому етапі розглянемо наступні досягнення педагогічної науки, які можуть послужити підґрунтям для створення ІСНС учнів основної школи.

У питаннях розроблення принципів добору іншомовного навчального матеріалу наука досягла значних успіхів. На сучасному етапі розвитку іншомовної освіти та освіти загалом актуальним є комунікативно-орієнтований підхід, сутність якого полягає в тому, що сам процес оволодіння мовою є своєрідною моделлю процесу спілкування. Він передбачає практичну мету навчання іноземної мови, а саме: оволодіння іншомовним міжкультурним спілкуванням шляхом формування й розвитку міжкультурної комунікативної компетентності та її складових [9, с.33]; орієнтує діяльність вчителя та тих, хто навчається, на таку організацію процесу навчання, яка була б адекватною реальному спілкуванню [10, с.81-82].

У зв'язку з переходом від знаннево-орієнтованого до особистісно-орієнтованого підходу рядом авторів були висунуті нові принципи змісту освіти загалом, зокрема принципи добору змісту навчання, навчального матеріалу, які ґрунтувались на поглядах відомих дидактів минулого. Серед них: відповідність соціальному замовленню суспільства (всебічний розвиток особистості, її нахилів, здібностей і талантів); забезпечення високого наукового та практичного значення навчального матеріалу; гуманістичне спрямування змісту загальної середньої освіти; урахування реальних можливостей процесу навчання; полікультурність, інтегративність змісту освіти та інші [11, с.60-67; 12, с.40-45; 13]. Пізніше вони змінювались, уточнювались рядом науковців, залежно від того, який саме аспект змісту освіти досліджувався. Так, А.С. Гембарук визначила загальнодидактичні та методичні принципи формування змісту навчання іноземної мови як загальноосвітнього предмета у педагогічних навчальних закладах I-II рівнів акредитації, [14, с.36-45]. В.Г. Редько оновив та уточнив принципи добору мовного, мовленнєвого, ілюстративного та інформаційного матеріалу до змісту шкільних підручників з іноземних мов [15, с.68-75].

Оскільки завданням нашого дослідження є створення іншомовного соціокультурного мінімуму для учнів основної школи, структурування цього змісту в межах сфер спілкування та навчальних років (5-9 класи) та визначення шляхів його засвоєння, вважаємо за доцільне уточнити принципи, які будуть валідними для формування ІСНС, а саме – принципи добору та структурування іншомовного соціокультурного навчального матеріалу:

1. *Принцип комунікативної цінності.*
2. *Принцип відповідності СК матеріалу тематиці спілкування.*
3. *Принцип життєвої орієнтації.*
4. *Принцип логічної послідовності та системності і міжпредметних зв'язків.*
5. *Принцип автентичності.*
6. *Принцип достатності та доступності.*
7. *Принцип частотності.*
8. *Принцип типовості та варіативності.*
9. *Принцип виховної, освітньої та розвивальної цінності.*
10. *Принцип ситуативності.*

11. Принцип врахування думки автора-носія мови.

Уважаємо, що уточнені нами принципи добору, структурування в межах навчальних років та засвоєння одиниць, що складатимуть іншомовний соціокультурний мінімум, різнобічно характеризують та відтворюють сучасний стан розвитку суспільства. Вони зумовлені тенденціями розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти і спрямуванням її на комунікативно-діяльнісний, особистісно-орієнтований, соціокультурний характер змісту навчання іншомовного спілкування та засобів його реалізації.

Визначаючи форми засвоєння соціокультурних одиниць, що складатимуть іншомовний соціокультурний мінімум основної школи, нагадаємо, що більшість науковців сучасної педагогічної науки (В.Г. Редько, О.О. Першукова, І.В. Іванова) визначають інтерактивні види комунікативної діяльності – рольові ігри, навчально-мовленнєві ситуації та проектні роботи – як такі форми навчання, які є найефективнішими у засвоєнні іншомовного навчального матеріалу. Вважаємо, що вищезгадані форми засвоєння є прийнятними та ефективними у формуванні соціокультурної компетентності учнів основної школи, оскільки вони:

- здатні стимулювати виконання мовленнєвих дій, що забезпечує активізацію вивченого навчального (соціокультурного, зокрема) матеріалу
- сприяють вдосконаленню мовленнєвих дій, а, отже, і більшій гнучкості в оперуванні соціокультурної інформації;
- сприяють розвитку творчих здібностей учнів, ініціюють отримання навчального досвіду, формують навички співпраці в колективі;
- здатні стимулювати поведінкові дії, характерні носіям мови у реальних життєвих ситуаціях.

Успішне створення ІСНС потребує чіткого розуміння поняття та змісту іншомовної соціокультурної компетентності. Незважаючи на багатоманітність термінів та класифікацій, яким послуговуються вчені, суть їх спрямованості спільна – формування СКК, а саме – здатність і готовність того, хто вивчає мову, здійснювати міжкультурну комунікацію засобами іноземної мови.

У структурі ІСКК ми виділимо країнознавчу, лінгвокраїнознавчу та соціолінгвістичну компетенції, де

- країнознавча компетенція – це знання учнів про іншомовну культуру, мова якої вивчається, та власну країну (знання історії, географії, економіки, державного устрою, основних свят країни, національного характеру, ментальності, способу життя), а також здатність використовувати ці знання в процесі іншомовного спілкування, зокрема вміння представити свою власну країну та культуру засобами іноземної мови;
- лінгвокраїнознавча компетенція – знання мовних одиниць з національно-культурним компонентом семантики, пов'язаних з рідною та іншомовною країною, та вміння використовувати їх відповідно до соціально-мовленнєвої ситуації;
- соціолінгвістична компетенція – здатність організовувати мовленнєве спілкування відповідно до комунікативної ситуації, соціальних норм поведінки й соціального статусу комунікантів.

Дослідивши та узагальнивши праці науковців сучасності щодо змісту ІСКК в контексті діалогу культур, та врахувавши власні положення, обґрунтовані нами, та суть і завдання дослідження, вважаємо, що у створюваному нами іншомовному соціокультурному мінімумі має бути представлена така соціокультурна інформація:

- *реалії іноземної та рідної культури*: географічні реалії; імена представників країни, мова якої вивчається, та власної країни; суспільно-політичні реалії; адміністративно-політичні поняття; етнографічні реалії; сфера культури та мистецтва;

- інформація про національний характер, ментальність, спосіб життя іншомовного та рідного народу;
- національно-культурний компонент мови: фонові інформація – інформація про реалії іншомовної та рідної культури – фонові знання; етикетні формули спілкування; фразеологізми; зразки особливостей поведінки: а) мовленнєвої – зразки мовленнєвого етикету; вираження комунікативних намірів; б) немовленнєвої – правила і табу у бесіді та поведінці, мова жестів, особливості письмової комунікації.

Оскільки ціллю шкільної іншомовної освіти є розвиток здібностей та готовності школярів до комунікативної діяльності на міжкультурному рівні, така діяльність реалізується в соціокультурному контексті навчання, який, у свою чергу, має бути представлений у підручнику як основному засобі навчання та ефективно засвоєний згідно з загальнодидактичними та методичними принципами навчання та добору навчального, зокрема і соціокультурного, матеріалу. Однак, аналіз вітчизняних підручників з іноземної мови різних авторів для основної школи (зокрема, авторів підручників з англійської мови – А.М. Несвіт, О.Д. Карп'юк, Л.В. Биркун, В.М. Буренко; французької мови – Ю.М. Клименко, Н.П. Чумак) засвідчив, що, хоч їх конструювання та зміст загалом зорієнтовано на комунікативно-діяльнісний, особистісно орієнтований та соціокультурний підхід до навчання, однак добір та структурування іншомовного соціокультурного навчального матеріалу, висвітленого у них, порушується деякими принципами. А саме:

- *принципом логічної послідовності та системності*, що відтворено у повторенні соціокультурної інформації в межах кількох навчальних років одним або кількома авторами; надто різному дозуванні соціокультурного матеріалу в різних підручниках у межах однієї тематики спілкування;
- *принципом міжпредметних зв'язків*, який відображено у представленні СК інформації, що вивчається в інших дисциплінах, в такому ж контексті;
- *принципом достатності та доступності*, який порушується у зв'язку з перенасиченням соціокультурного матеріалу в межах однієї тематики спілкування; відсутності певної соціокультурної інформації.

Аналіз вітчизняної чинної навчальної програми з іноземної мови (рівень стандарту), зокрема, її порівняльний аналіз із зарубіжними навчальними програмами, засвідчує, що у ній охоплено всі сфери життя людини та відтворено соціокультурний зміст навчання іноземної мови загалом, який є досить актуальним на сучасному етапі розвитку суспільства та має інтелектуальне, пізнавальне та виховне спрямування. Однак у ній:

- відсутня соціокультурна забарвленість тем та підтем, що вивчаються в основній школі (5-9 класи);
- відсутній мінімальний обсяг соціокультурних одиниць, які мають засвоюватись учнями, як це, хоч і фрагментарно, відтворено у зарубіжних навчальних програмах з іноземної мови.

Висновки: Аналіз досліджень вітчизняних підручників показав, що причиною невідповідності добору та структурування навчального (зокрема, соціокультурного) матеріалу, висвітленого у них, загальнодидактичним та методичним принципам навчання та добору навчального матеріалу є відсутність у чинній навчальній програмі з іноземної мови чітко вказаних соціокультурних одиниць, які мають вивчатись у межах окремих тематик спілкування протягом навчальних років основної школи – це і є базовою передумовою для створення ІСНС. Нами визначено поняття та зміст такого середовища на основі досягнень педагогічної науки – аналізу поняття “навчального середовища” та його змісту, “іншомовної соціокультурної компетентності” та її структури, принципів добору навчального матеріалу, шляхів його засвоєння. Аналіз соціально-педагогічних передумов для створення ІСНС учнів основної школи може бути корисним для формування будь-якого іншого середовища, яке б було спрямоване на ефективне конструювання соціокультурного змісту підручників з будь-

якої іноземної мови для початкової чи старшої школи, та, загалом, для загальноосвітніх та вищих навчальних закладів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Биков В.Ю. Теоретико-методологічні засади створення та розвитку сучасних засобів та е-технологій навчання / В.Ю. Биков // Розвиток педагогічної та психологічної наук в Україні 1992 – 2002: зб. наук. праць до 10-річчя АПН України / Академія педагогічних наук України. – Частина 2. – Х.: ОВС, 2002. – С. 182 – 199.
2. Жук Ю.О. Роль засобів навчання у формуванні навчального середовища / Ю.О. Жук // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. – К.: ІЗМН, 1998. – Вип. 22 – С. 106 – 112.
3. Сігіда Т.В. Орієнтація навчального середовища на формування особистості з цілісним мисленням / Т.В. Сігіда – ПостМетодика. – Полтава: Голов. упр. освіти і науки Полтав. облдержадмін.: Полтав. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. М.В.Остроградського, 1993. – С. 34-37.
4. Шапкин В.В. Институциональная среда и образование / В.В. Шапкин, Н.В. Василенко – АПО, 2005. – №3-4. – С.7-16.
5. Ясвин В.А. Тренинг педагогического взаимодействия в творческой образовательной среде / В.А. Ясвин – М.: Молодая гвардия, 1997. – 176 с.
6. Ільченко О.Г. Умови дослідницької діяльності учнів у навчальному середовищі / О.Г. Ільченко – ПостМетодика. – Полтава. – 2010. – № 5. – С.31 – 33.
7. Дудко С.Г. Здоров'язберігаючі технології в освітньому середовищі початкових класів / С.Г. Дудко – ПостМетодика. – Полтава: Голов. упр. освіти і науки Полтав. облдержадмін.: Полтав. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. М.В.Остроградського, 1993. – С. 45-47.
8. Хоруженко К.М. Культурология. Энциклопедический словарь / К.М. Хоруженко. – Ростов н/Д.: “Феникс”, 1997. – 660 с.
9. Бех П.О. 3 позицій комунікативної орієнтації (Про нові програми для загальноосвітнього навчального закладу: “Англійська мова”, “Німецька мова”, “Французька мова”, “Іспанська мова”, 2-12 класи / П.О. Бех // Іноземні мови в навчальних закладах. – 2002. – №1-2. – С. 34-40.
10. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению / Е.И. Пассов. – 2-е изд. – М.: Просвещение, 1991. – 223 с.
11. Чайка В. Основи дидактики: Тексти лекцій і завдання для самоконтролю: Навчальний посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів / В. Чайка. – Тернопіль: Астон, 2002. – 244 с.
12. Швидкий В. Педагогика / В. Швидкий. – К.: Высшая школа, 1982. – 382 с.
13. Корсакова О.К. Зміст сучасної шкільної освіти: Дидактичний аспект / О.К. Корсакова. – К.: ФАДА, ЛТД, 2003. – 56 с.
14. Гембарук А.С. Дидактичне моделювання змісту навчання іноземної мови як загальноосвітнього предмета для педагогічних навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації: Дис. ...канд. пед. наук / А.С. Гембарук. – Київ, – 2005. – 178 с.
15. Редько В.Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика: Монографія / В.Г. Редько. – Київ “Генеза”, 2012. – 222 с.

Андрухив І.В.

СОЦИАЛЬНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ ФОРМИРОВАНИЯ ИНОЯЗЫЧНОЙ СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ ОБУЧАЮЩЕЙ СРЕДЫ УЧЕНИКОВ ОСНОВНОЙ ШКОЛЫ

Статья посвящена определению понятия “иноязычная обучающая социокультурная среда” и его содержанию; обоснованию целесообразности и эффективности формирования такой среды.

Ключевые слова: иноязычная обучающая социокультурная среда, принципы отбора и структурирования социокультурного материала, формы усвоения, иноязычная социокультурная компетентность, учебник, обучающая программа.

SOCIO-PEDAGOGICAL REASONS OF FORMING FOREIGN SOCIO-CULTURAL LEARNING ENVIRONMENT FOR SCHOOLCHILDREN (5-9TH FORMS)

The article is devoted to the definition of the item “foreign socio-cultural learning environment” and its content; substantiation of expediency and effectiveness of its forming.

Key words: foreign socio-cultural learning environment, the principles of socio-cultural information selection and structuring, forms of learning, foreign socio-cultural competence, textbook, curriculum.

УДК 378.147:371.315

Блах В.С.

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

У статті проаналізовано шляхи застосування інтерактивних технологій навчання для підвищення ефективності фахової підготовки студентів, розкрито особливості використання інтерактивних технологій під час навчання психолого-педагогічних дисциплін.

Ключові слова: інтерактивні технології навчання, психолого-педагогічні дисципліни, ефективність підготовки фахівців.

Характерною ознакою освіти початку ХХІ століття є перехід від інформаційно-репродуктивних до пошуково-творчих технологій навчання. Дослідження психолого-педагогічної науки останніх десятиріч доводять, що традиційна система навчання, специфікою котрої було передавання знань та формування умінь, поступово почала відставати від темпів розвитку інформаційного суспільства. Тому цілком очевидно, що підвищення результативності навчально-виховного процесу в цілому залежить від обраних інноваційних технологій навчання сучасних фахівців.

Виходячи з того, що в останні роки серед науковців спостерігається посилення інтересу до питання використання новітніх педагогічних технологій під час підготовки фахівців різних рівнів, ми вважаємо доцільним розглянути їх застосування під час викладання дисциплін психолого-педагогічного циклу.

Інтерактивне навчання, як педагогічна інновація, активізувало увагу освітян і знайшло відображення у працях українських і зарубіжних вчених І.Дичківської [2], М.Кларіна [4], Г.Коберник [5], О.Коберника [6], О.Пехоти [7], Н.Побірченко [1], Л.Пироженко, О.Пометун [8] та ін.

Мета даної статті – проаналізувати шляхи застосування інтерактивних технологій навчання для підвищення ефективності фахової підготовки студентів, розкрити особливості використання інтерактивних технологій під час навчання психолого-педагогічних дисциплін.

Термін “інтерактив” (від англ. “interact”) поєднує два слова – “inter” (взаємний) та “act” (діяти). Тобто, інтерактивний – це здатний до взаємодії, діалогу [3]. А інтерактивне навчання є спеціальною формою організації пізнавальної діяльності, під час запровадження якої досягаються певні прогнозовані результати.

Однією з головних умов інтерактивного навчання є рівноправність і рівнозначність суб’єктів навчання, виключення домінування одного учасника навчання над іншим. Викладач виступає при цьому лише як організатор навчального процесу.

Поставлені перед психолого-педагогічними дисциплінами цілі полягають не лише у творчому опануванні основ наук і технологій, але й в оригінальній передачі їх у навчальному процесі. Сутність практичних занять із дисциплін психолого-педагогічного циклу дозволяє в